

Dėmesio!

Mokesčių pasikeitimai: 2009 vasara

2009 rugsėjo 18 d.

PVM

Daugiau informacijos:

Vaida Balsevičiūtė
Vyresnioji mokesčių
konsultantė
Tel.: +370 5 255 3000

Tatjana Vaičiulienė
Mokesčių ir teisės
departamento vadovė
Tel.: +370 5 255 3000

UAB „Deloitte Lietuva“
Jogailos g. 4
LT-01116 Vilnius
Lietuva

Tel.: +370 5 255 3000
Faks.: +370 5 212 6844
www.deloitte.lt

Jau antrą kartą šiais metais yra keičiamas standartinis pridėtinės vertės mokesčio tarifas. Nuo šių metų rugsėjo pirmos dienos jis didinamas dviem procentiniais punktais ir sudarys 21 procentą. Tokio pat dydžio tarifas šiuo metu yra taikomas ir Latvijoje, tuo tarpu, Estijoje pridėtinės vertės mokestis yra 20 procentų.

Keičiama šilumos energijos, tiekiamos gyvenamosioms patalpoms šildyti, taip pat į tokias patalpas tiekiamo karšto vandens apmokestinimo pridėtinės vertės mokesčiu tvarka - iki 2010 metų rugpjūčio 31 dienos vietoje kompensavimo iš valstybės biudžeto mechanizmo, nustatomas 9 procentų lengvatinis pridėtinės vertės mokesčio tarifas. Vadinasi, faktiškai šioms paslaugoms taikomas mokesčio tarifas padidėjo nuo 5 iki 9 procentų.

Reikia atkreipti dėmesį į tai, kad liepos 1 d. įsigalioję PVM įstatymo pakeitimai iki 2010 m. gruodžio 31 dienos pratęsė lengvatinio 9 procentų PVM tarifo taikymą knygoms ir neperiodiniams informaciniams leidiniams bei 5 procentų tarifo taikymą vaistams ir medicininės pagalbos priemonėms, kai jų įsigijimo išlaidos yra pilnai ar dalinai kompensuojamos Sveikatos draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

Pelno mokestis

Gana svarbi ir gera naujiena yra ne per nuolatinės buveinės Lietuvoje veikiantiems užsienio vienetams, kurie įregistruoti Europos Ekonominės Erdvės valstybėse arba tose šalyse, su kuriomis Lietuva turi pasirašiusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis. Nuo 2010 metų sausio 1 dienos tokiems vienetams išmokamos palūkanos nebebus apmokestinamos Lietuvoje. Šiuo metu tokioms išmokoms yra taikomas 5 arba 10 procentų dydžio pelno mokestis prie pajamų šaltinio.

Ši lengvata paankstina ir praplečia palūkanų neapmokestinimo jų šaltinio valstybėje režimą, numatytą susijusiems vienetams Palūkanų ir Honorarų Direktyvoje.

Taigi 10 procentų mokesčio tarifu vis dar bus apmokestinamos iš Lietuvos išmokamos palūkanos tiems vienetams, kurie nėra įregistruoti Europos Sąjungos valstybėse

narėse, Islandijoje, Norvegijoje, Lichtenšteine arba šalyse, su kuriomis Lietuva neturi sudariusi ir netaiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių.

Kita naujiena yra ta, kad nuo 2010 metų prasidėsiančio mokestinio laikotarpio **visos sumos**, nuo kurių už individualios įmonės, tikrosios ūkinės bendrijos ar komandinės ūkinės bendrijos narius yra mokamos Sodros įmokos, bus priskiriamos to vieneto leidžiamiems atskaitymams. Su šia nuostata susijęs ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimas.

Fizinių asmenų apmokestinimas

Yra keletas įstatymų pakeitimų, aktualių nuo 2010 metų. Visų pirma, svarbi žinia įmonių savininkams – nuo 2010 metų sausio pirmos dienos privalomojo sveikatos draudimo įmokomis nebebus apmokestinami dividendai. Vadinasi, nepasikeitus dividendams taikomam gyventojų pajamų mokesčio tarifui, tokių pajamų apmokestinimas neviršys 20 procentų. Tokia pat taisyklė bus taikoma ir 15-os procentų gyventojų pajamų mokesčiu apmokestinamoms kitoms pasyviosioms pajamoms – turto nuomos, turto pardavimo pajamoms.

Darbo pajamų, atlyginimo pagal autorines sutartis, sporto ir atlikėjų veiklos, individualios veiklos, žemės ūkio veiklos pajamų apmokestinimas minėtomis įmokomis nesikeičia.

Bendrovių akcininkams aktualus ir kito teisės akto – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimas. Nuo 2010 metų smulkiesiems, ne daugiau kaip dešimt procentų akcijų turintiems akcininkams, daugiau kaip metus išlaikytų akcijų pardavimo pajamos bus neapmokestinamos neatsižvelgiant į susijusių asmenų turimą akcijų kiekį, t.y. grįžtama prie senosios įstatymo redakcijos.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimais turėtų pasidomėti ir asmenys, kuriems aktualūs su darbo santykiais susijusių pajamų ir pajamų natūra apibrėžimai.

Įstatymo pakeitimas, kuris turėjo įsigalioti nuo šių metų liepos mėnesio, bus taikomas tik nuo 2010 metų sausio pirmos. Naujoji straipsnio dalies redakcija išvardija ne **pajamomis natūra laikomas pajamas**, o nustato, kokia asmens gauta nauda **nebus** pripažįstama pajamomis natūra.

Vadinasi, šiais metais dar lieka galioti ankstesnė pajamų natūra pripažinimo ir apmokestinimo tvarka. Visus domina su tarnybinių automobilių apmokestinimu susijęs klausimas. Vadovaujantis Valstybinės mokesčių inspekcijos paaiškinimais, 2009 metais gyventojų natūra gautomis pajamomis nėra pripažįstama nauda, kai asmeniniais tikslais naudojamas įmonės automobilis, **jei** tai **nėra** atlygis vietoje dalies piniginio atlyginimo už darbą, atliekamą darbo ar panašių santykių pagrindu. Pajamomis natūra kol kas nepripažįstama ir nauda, kurią gyventojas gauna mokėdamas lengvatines palūkanas, jei tai nėra atlygis vietoje piniginio atlyginimo už atliekamą darbą, suteikiamas paslaugas, perduotas teises, perduotą ar kitaip perleistą turtą.

Vis dėlto nuo 2010 metų įstatymas jau įtvirtina principą, kad visos natūra gautos pajamos yra apmokestinamos, išskyrus tik tas, kurios konkrečiai išvardytos įstatyme. Tarnybinių automobilių apmokestinimo kitais mokestiniais metais principų išaiškinimą pateiks Mokesčių inspekcija.

Reikia paminėti, kad Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas pirmą kartą įtvirtina su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių **pajamų** abibrėžimą. Joms prilyginamos individualios įmonės savininko iš individualios įmonės ir ūkinės bendrijos tikrojo nario iš ūkinės bendrijos gautos sumos, neviršijančios nustatyto dydžio. Vadinasi, individualios įmonės ir ūkinės bendrovės, apskaičiuodamos apmokestinamąjį pelną galės šias sumas pripažinti leidžiamais atskaitymais kaip individualių įmonių savininkų ir ūkinių bendrijų narių darbo apmokėjimo sąnaudas.

Su tuo yra susijęs kitas pakeitimas, naikinantis nuostatą dėl neribotos civilinės atsakomybės vieneto dalyvio pajamų, gautų iš vieneto apmokestinamojo pelno ir neviršijančių 4000 Lt per mokestinį laikotarpį, pripažinimu neapmokestinamosiomis pajamomis.

Valstybinio socialinio draudimo įmokos

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimai aktualiausi sportininkams, individualių įmonių savininkams, ūkinių bendrijų tikriesiems nariams bei individualia veikla užsiimantiems asmenims. Pakeitimai nustato šiems asmenims 2009 mokestiniais metais taikomą socialinio draudimo įmokų apskaičiavimo tvarką, apie kurią informacija bus pateikta kitame pranešime.

Dėl išsamesnės informacijos prašome kreiptis į Vaidą Balsevičiūtę, UAB „Deloitte Lietuva“ vyresniąją mokesčių konsultantę, tel. +370 5 255 3000 arba el. paštu vbalseviciute@deloitteCE.com.